

Οι ιατρικές μεταφράσεις βρίσκονται στην κόψη του ξυραφιού ανάμεσα στην επιστήμη και την ανθρώπινη ευθύνη. Στις κλινικές μελέτες και στα ιατρικά ιστορικά, ένα μόνο λάθος μπορεί να σημαίνει απόσυρση συμμετεχόντων, καθυστέρηση εγκρίσεων, ακόμη και κίνδυνο για την ασφάλεια των ασθενών. Δεν πρόκειται για «μια ακόμη εξειδίκευση». Πρόκειται για πεδίο όπου η ακρίβεια, η συνέπεια και η κατανόηση του κλινικού πλαισίου είναι εξίσου σημαντικές με την ίδια την γλωσσική επάρκεια.

Όσοι δουλεύουμε χρόνια στις ιατρικές μεταφράσεις βλέπουμε ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο. Ο πελάτης φέρνει κείμενα που έχουν ήδη μεταφραστεί «πρόχειρα», συχνά με γενικούς μεταφραστές ή χωρίς ιατρική επιμέλεια, και ζητά «απλώς μια γρήγορη διόρθωση». Στις περισσότερες περιπτώσεις η διόρθωση τελικά κοστίζει περισσότερο σε χρόνο και χρήμα από μια σωστή μετάφραση από την αρχή. Το κλινικό περιεχόμενο δεν συγχωρεί προχειρότητα.

Γιατί οι ιατρικές μεταφράσεις έχουν τόσο μεγάλη βαρύτητα

Η διαφορά με άλλα είδη κειμένων είναι η άμεση πρακτική επίπτωση. Στις κλινικές μελέτες, η μετάφραση δεν είναι διακοσμητική. Ενσωματώνεται στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και στην αξιολόγηση του πρωτοκόλλου. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα:

Ένα έντυπο ενημερωμένης συναίνεσης που δεν είναι απολύτως κατανοητό για τον ασθενή μπορεί να θεωρηθεί νομικά άκυρο.

Μια λάθος απόδοση δοσολογίας ή οδού χορήγησης σε έντυπο για ερευνητή μπορεί να εκληφθεί ως σοβαρό σφάλμα συμμόρφωσης με το πρωτόκολλο. Μια ανακριβής ή ασυνεπής μετάφραση συμπτωμάτων στο ιατρικό ιστορικό μπορεί να οδηγήσει σε λάθος αξιολόγηση ανεπιθύμητης ενέργειας.

Όταν μιλάμε για ιατρικές μεταφράσεις δεν αναφερόμαστε απλώς σε «κείμενα». Μιλάμε για εργαλεία λήψης αποφάσεων από γιατρούς, Επιτροπές Δεοντολογίας, ρυθμιστικές αρχές και ίδιους τους ασθενείς.

Ιδιαιτερότητες κλινικών μελετών από πλευράς μετάφρασης

Οι κλινικές μελέτες είναι ένα από τα πιο απαιτητικά πεδία για έναν μεταφραστή. Η πίεση χρόνου συνδυάζεται με έντονη γραφειοκρατία, συνεχείς τροποποιήσεις πρωτοκόλλων και αυστηρές ρυθμιστικές απαιτήσεις. Τα κείμενα δεν είναι ενιαία, αλλά ένα μωσαϊκό πολλών ειδών εγγράφων.

Σε μια τυπική μελέτη φαρμάκου, ο μεταφραστής μπορεί να κληθεί να χειριστεί:

- το πρωτόκολλο μελέτης και τις τροποποιήσεις του
- τα ενημερωτικά δελτία ερευνητή
- τα ερωτηματολόγια ασθενούς και τα ημερολόγια συμπτωμάτων
- τα έντυπα ενημερωμένης συναίνεσης σε διάφορες εκδοχές
- την επικοινωνία με τις κανονιστικές αρχές και τις Επιτροπές Δεοντολογίας

Εδώ προκύπτει ένα πρώτο, πρακτικό πρόβλημα. Ο ίδιος όρος μπορεί να εμφανίζεται σε διαφορετικά έγγραφα με διαφορετικό ύφος και βαθμό τεχνικότητας. Ο μεταφραστής πρέπει να διατηρεί την εννοιολογική συνέπεια, αλλά και να προσαρμόζεται στο κοινό κάθε κειμένου. Αυτό απαιτεί εμπειρία παρόμοια με αυτήν που χτίζει ένας κλινικός ερευνητής, όχι απλώς γλωσσική οξύνια.

Ιατρικά ιστορικά: ο «άναρχος» κόσμος της καθημερινής κλινικής πράξης

Τα ιατρικά ιστορικά, είτε προέρχονται από νοσοκομεία είτε από ιδιωτικά ιατρεία, έχουν μια άλλη δυσκολία. Είναι ετερογενή. Συχνά περιλαμβάνουν χειρόγραφες σημειώσεις, συντομογραφίες που χρησιμοποιεί ένα συγκεκριμένο τμήμα, τοπική ορολογία, ακόμη και ιδιομορφίες ατομικών ιατρών.

Όσοι έχουμε μεταφράσει ιστορικά από πολλά διαφορετικά νοσοκομεία της ίδιας πόλης γνωρίζουμε ότι δύο παθολογικές κλινικές μπορεί να χρησιμοποιούν διαφορετικές συντομογραφίες για την ίδια εξέταση ή το ίδιο εύρημα. Εκεί που περιμένεις «ΚΑ» για καρδιακή ανεπάρκεια, σε άλλο τμήμα μπορεί να σημαίνει κάτι τελείως διαφορετικό. Χωρίς ερώτηση στον γιατρό ή στον ασθενή, ο κίνδυνος λανθασμένης ερμηνείας είναι πραγματικός.

Επιπλέον, συχνά ο πελάτης χρειάζεται επίσημες ή επικυρωμένες μεταφράσεις για χρήση σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, στο εξωτερικό ή σε νομικές διαδικασίες. Η ευθύνη πολλαπλασιάζεται, γιατί η μετάφραση δεν διαβάζεται μόνο από κλινικούς, αλλά και από δικηγόρους, διοικητικούς υπαλλήλους και πραγματογνώμονες.

Κύριες προκλήσεις στις ιατρικές μεταφράσεις

Η εμπειρία από δεκάδες κλινικές μελέτες και εκατοντάδες ιατρικά ιστορικά αναδεικνύει ορισμένες επαναλαμβανόμενες δυσκολίες που αξίζει να αναλυθούν.

Ορολογία και πολυσημία

Η ιατρική ορολογία είναι αυστηρή, αλλά ταυτόχρονα γεμάτη παγίδες. Πολλοί όροι έχουν διαφορετική χρήση ανά ειδικότητα ή εξελίσσονται με τον χρόνο. Ένα κλασικό παράδειγμα είναι ο όρος «occasion» στις κλινικές μελέτες. Ανάλογα με το πρωτόκολλο, μπορεί να σημαίνει «συμβάν», «ανεπιθύμητο συμβάν», «κλινικό συμβάν» ή ένα πολύ συγκεκριμένο τελικό σημείο.

Ο μεταφραστής πρέπει να διαβάσει κάθε όρο μέσα στο ακριβές μεθοδολογικό του πλαίσιο. Δεν αρκεί να ξέρει την βασική ιατρική έννοια, χρειάζεται και γνώση κλινικής έρευνας, στατιστικής λογικής και κανονιστικών ορισμών.

Ισορροπία ανάμεσα στην απλότητα και στην ακρίβεια

Η μεγαλύτερη πρόκληση εμφανίζεται στα έντυπα συναίνεσης και στα ερωτηματολόγια ασθενούς. Ο στόχος είναι να καταλαβαίνει ο ασθενής ακριβώς τι υπογράφει και τι αναφέρει, χωρίς όμως να απλοποιούνται κρίσιμες έννοιες σε σημείο παρερμηνείας.

Σε πραγματικές συνθήκες, ο πληθυσμός μιας μελέτης μπορεί να περιλαμβάνει άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, ηλικιωμένους με περιορισμένη εξοικείωση με την γραπτή γλώσσα, ακόμη και αλλοδαπούς που μιλούν τα ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα. Ο μεταφραστής οφείλει να γράφει απλά, αλλά όχι απλουστευτικά. Για παράδειγμα, η «τυφλοποίηση» στη μελέτη πρέπει να εξηγηθεί κατανοητά, χωρίς να χαθεί η ουσία της μεθοδολογίας.

Ρυθμιστικές και δεοντολογικές απαιτήσεις

Η ευρωπαϊκή και η εθνική νομοθεσία για κλινικές δοκιμές, καθώς και οι κατευθυντήριες οδηγίες καλής κλινικής πρακτικής, έχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις για την γλώσσα των εγγράφων. Οι Επιτροπές Δεοντολογίας συχνά απορρίπτουν ή επιστρέφουν έντυπα με σχόλια, όταν η γλώσσα δεν θεωρείται επαρκώς κατανοητή ή όταν εντοπίζουν ασυνέπειες μεταξύ αγγλικής και ελληνικής εκδοχής.

Σε μια μελέτη που είχα αναλάβει, μικρή φαινομενικά διαφοροποίηση σε διατύπωση κινδύνων μεταξύ πρωτότυπου και μετάφρασης οδήγησε σε καθυστέρηση δύο μηνών, γιατί η Επιτροπή ζήτησε διευκρινίσεις από τον χορηγό και επανυποβολή όλων των εντύπων. Το κόστος για τον χορηγό ήταν αισθητό, όχι μόνο οικονομικά, αλλά και σε επίπεδο προγραμματισμού.

Εμπιστευτικότητα και προστασία δεδομένων

Τα ιατρικά ιστορικά είναι γεμάτα προσωπικά δεδομένα και ευαίσθητες πληροφορίες. Το ίδιο ισχύει και για κλινικές μελέτες, όπου τα δεδομένα ψυχικής υγείας, γενετικά ευρήματα και κοινωνικοοικονομικές πληροφορίες κωδικοποιούνται μεν, αλλά σε κάθε στάδιο μπορούν να αναχθούν σε συγκεκριμένα άτομα.

Το γραφείο μεταφράσεων που αναλαμβάνει τέτοια κείμενα πρέπει να εφαρμόζει διαδικασίες αντίστοιχες με αυτές των νοσοκομείων. Κρυπτογράφηση, περιορισμένη πρόσβαση, συμβάσεις εμπιστευτικότητας, συγκεκριμένος χειρισμός εκτυπώσεων και απορριμμάτων. Η νομική ευθύνη δεν περιορίζεται στον πελάτη, αγγίζει και τον μεταφραστή.

Πίεση χρόνου και συνεχείς τροποποιήσεις

Οι κλινικές μελέτες λειτουργούν με αυστηρά χρονοδιαγράμματα. Οι τροποποιήσεις πρωτοκόλλων, οι νέες εκδόσεις εντύπων συναίνεσης και οι επικαιροποιήσεις ενημερωτικών δελτίων ερευνητή καταφθάνουν συχνά σε «κύματα» με προθεσμίες λίγων ημερών.

Εκεί δοκιμάζεται η ποιότητα του συστήματος διαχείρισης μετάφρασης, όχι μόνο η ικανότητα του μεταφραστή. Όποιος έχει προσπαθήσει να «κυνηγήσει» με το χέρι αλλαγές σε δεκάδες σελίδες καταλαβαίνει πόσο εύκολα μπορεί να δημιουργηθούν ασυνέπειες, να χαθούν αλλαγές ή να μείνουν παλιές εκδοχές σε χρήση.

Ρεαλιστικές λύσεις που έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές

Η εμπειρία δείχνει ότι δεν υπάρχει μαγική συνταγή, αλλά ένα σύνολο πρακτικών που, όταν εφαρμόζονται συστηματικά, μειώνουν θεαματικά τα λάθη και τις καθυστερήσεις.

Εξειδίκευση και σταθερές ομάδες

Η πρώτη και ουσιαστικότερη λύση είναι η πραγματική εξειδίκευση. Ένας μεταφραστής που σήμερα μεταφράζει ιστοσελίδες, αύριο τεχνικά κείμενα και μεθαύριο κλινικά πρωτόκολλα, δύσκολα θα αναπτύξει την απαραίτητη **εξουσιοδοτημένες μεταφράσεις Θεσσαλονίκη** αίσθηση κινδύνου που χρειάζονται οι ιατρικές μεταφράσεις.

Τα γραφεία που έχουν σταθερή ομάδα για ιατρικές μεταφράσεις πετυχαίνουν δύο στόχους ταυτόχρονα. Πρώτον, συσσωρεύουν εμπειρία πάνω σε συγκεκριμένες θεραπευτικές κατηγορίες, πρωτόκολλα και χορηγούς. Δεύτερον, μειώνουν σταδιακά τα λάθη, γιατί οι ίδιοι άνθρωποι βλέπουν επανειλημμένα παρόμοια κείμενα και συνεχώς βελτιώνουν τα γλωσσάρια και τις μεταφραστικές μνήμες.

Δομημένα γλωσσάρια και μεταφραστικές μνήμες

Για κλινικές μελέτες και ιστορικά, τα γλωσσάρια δεν είναι πολυτέλεια. Είναι αναγκαιότητα. Η εμπειρία μου έχει δείξει ότι καλοφτιαγμένα γλωσσάρια μειώνουν τα ασυνεπή ευρήματα κατά 60 με 70 τοις εκατό. Δεν μιλάμε για λίστες λέξεων σε ένα αρχείο Word, αλλά για ζωντανά εργαλεία που ενημερώνονται συστηματικά και συνδέονται με μεταφραστικές μνήμες σε επαγγελματικό λογισμικό.

Ειδικά οι όροι που αγγίζουν άμεσα την ασφάλεια του ασθενούς, όπως οι κατηγορίες ανεπιθύμητων ενεργειών, οι σοβαρές επιπλοκές, οι χειρουργικές επεμβάσεις και οι καταστάσεις αποκλεισμού από τη μελέτη, πρέπει να έχουν συμφωνηθεί εκ των προτέρων και να τηρούνται σχολαστικά.

Διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου προσαρμοσμένες στο είδος κειμένου

Ο έλεγχος ποιότητας δεν μπορεί να είναι ίδιος για όλα τα κείμενα. Τα ιατρικά ιστορικά χρειάζονται άλλη ματιά σε σχέση με ένα ενημερωτικό δελτίο ερευνητή ή ένα πρωτόκολλο.

Στα ιστορικά, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην συνέπεια χρονολογιών, εξετάσεων, αποτελεσμάτων εργαστηρίων και ονομάτων φαρμάκων. Στα έντυπα συναίνεσης, η προτεραιότητα είναι η αναγνωσιμότητα από τον μέσο ασθενή, η σαφήνεια οδηγιών, η πιστή απόδοση των κινδύνων και των εναλλακτικών θεραπειών.

Σε πολλές περιπτώσεις εφαρμόζεται η μέθοδος της «αντίστροφης μετάφρασης» για κρίσιμα κείμενα. Δηλαδή, ένας δεύτερος μεταφραστής μεταφράζει πίσω στο πρωτότυπο γλωσσικό ζεύγος, χωρίς να έχει δει το αρχικό κείμενο. Οι σημαντικές διαφορές που αναδύονται αναλύονται και διορθώνονται. Δεν είναι πρακτικό να γίνεται για όλα τα κείμενα, αλλά για επιλεγμένα έντυπα έχει αποδειχθεί πολύτιμο εργαλείο.

Συνεργασία με κλινικούς και όχι μόνο με γλωσσολόγους

Οι πιο ομαλές συνεργασίες που έχω δει είναι εκείνες όπου ο πελάτης ορίζει έναν επιστημονικό υπεύθυνο, γιατρό ή ερευνητή, που απαντά στοχευμένα σε απορίες ορολογίας ή πρωτοκόλλου. Μερικές σύντομες διευκρινίσεις στην αρχή μπορούν να γλιτώσουν δεκάδες email, διορθώσεις και παρεξηγήσεις αργότερα.

Αντίστοιχα, το μεταφραστικό γραφείο χρειάζεται να αναγνωρίζει πότε ένα ζήτημα πρέπει να γυρίσει στον κλινικό. Η τάση να «μαντεύουμε» την πρόθεση του συγγραφέα είναι επικίνδυνη. Προτιμότερο να καθυστερήσει 24 ώρες ένα έγγραφο και να δοθεί μια σαφής απάντηση, παρά να μείνει ασάφεια σε κρίσιμο σημείο.

Ρεαλιστική διαχείριση προθεσμιών

Σε μια αγορά όπως της Ελλάδας, όπου συχνά ζητούνται μεταφράσεις «για χθες», το να αρνηθείς έναν μη ρεαλιστικό χρόνο παράδοσης είναι θέμα επαγγελματικής ωριμότητας. Οι σοβαρές εταιρείες προσαρμόζουν τις προθεσμίες στον όγκο, εξηγούν τις επιπτώσεις στην ποιότητα όταν κάτι πρέπει να γίνει εξαιρετικά γρήγορα, και προτείνουν λύσεις, όπως σταδιακή παράδοση σε τμήματα.

Η πραγματικότητα δείχνει ότι οι πελάτες που ενημερώνονται καθαρά για τα όρια του χρόνου, τείνουν τελικά να εμπιστεύονται περισσότερο τον συνεργάτη τους, ακόμη και αν χρειαστεί να προσαρμόσουν τον δικό τους προγραμματισμό.

Η θέση των ιατρικών μεταφράσεων μέσα στο ευρύτερο οικοσύστημα υπηρεσιών

Σε πόλεις όπως η Θεσσαλονίκη, όπου δραστηριοποιούνται γραφεία που προσφέρουν Μεταφράσεις Θεσσαλονίκη σε ευρύ φάσμα αντικειμένων, η ιατρική μετάφραση συχνά συνυπάρχει με άλλα εξειδικευμένα είδη: μεταφράσεις νομικών εγγράφων, μεταφράσεις τεχνικών κειμένων, μεταφράσεις οικονομικών κειμένων, μεταφράσεις ιστοσελίδων, ακαδημαϊκές μεταφράσεις. Αυτό από μόνο του δεν είναι πρόβλημα, αρκεί να υπάρχει σαφής διαχωρισμός ρόλων και ομάδων.

Οι πελάτες σπάνια χρειάζονται μόνο ένα είδος μετάφρασης. Μια φαρμακευτική εταιρεία μπορεί να χρειαστεί ιατρικές μεταφράσεις για πρωτόκολλα, μεταφράσεις δημοσίων εγγράφων για άδειες λειτουργίας, μεταφράσεις νομικών εγγράφων για συμβάσεις, ακόμη και μεταφράσεις ιστοσελίδων για την προβολή των προϊόντων της. Ένας ασθενής που ταξιδεύει για θεραπεία στο εξωτερικό μπορεί να ζητήσει μεταφράσεις πτυχίων για αναγνώριση προσόντων, επίσημες μεταφράσεις για ασφαλιστικούς φορείς, καθώς και ιατρικές μεταφράσεις ιστορικών και γνωματεύσεων με παράδοση στον χώρο του.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι επικυρωμένες μεταφράσεις έχουν ιδιαίτερη σημασία. Ειδικά όταν απευθύνεται κανείς σε δημόσιες υπηρεσίες, Πανεπιστήμια, δικαστήρια ή ασφαλιστικά ταμεία, η σφραγίδα και η ευθύνη του επίσημου μεταφραστή λειτουργούν ως εγγύηση. Στα ιατρικά κείμενα, η ανάγκη αυτή είναι ακόμη εντονότερη, γιατί συχνά συνδέονται με νομικές διεκδικήσεις, αποζημιώσεις ή αποφάσεις για πολύπλοκες θεραπείες.

Η ιδιαιτερότητα της γλώσσας του ασθενούς

Ένα από τα πιο υποτιμημένα σημεία στις ιατρικές μεταφράσεις είναι η απόδοση της γλώσσας του ασθενούς. Στα ιστορικά, το «αναφέρεται ότι», «ο ασθενής παραπονείται για», «ο ασθενής περιγράφει» κρύβουν πίσω τους λόγια απλά, καθημερινά, γεμάτα συναίσθημα ή φόβο.

Η πρόκληση είναι να αποδοθούν αυτά τα λόγια με τρόπο που να είναι πιστός, χωρίς να τα «ιατρικοποιεί» υπερβολικά ο μεταφραστής. Αν ο ασθενής λέει «νιώθω το στήθος μου να καίει», δεν είναι πάντα σωστό να το κάνουμε αμέσως «οπισθοστερνική καύσος» στη μετάφραση, ειδικά αν το πρωτότυπο κείμενο καταγράφει ακριβώς την εκφρασμένη φράση.

Σε μια περίπτωση που χειρίστηκε, η υπερβολική «διόρθωση» της φωνής του ασθενούς σε βαθύ τεχνικό λόγο δημιούργησε σύγχυση σε ξένο γιατρό, ο οποίος θεωρούσε ότι είχε στα χέρια του πολύ πιο τεκμηριωμένη

κλινική περιγραφή απ' όσο συνέβαινε στην πραγματικότητα. Από τότε, αντιμετωπίζω τη γλώσσα του ασθενούς με διπλή προσοχή.

Πρακτικά κριτήρια επιλογής συνεργάτη για ιατρικές μεταφράσεις

Όποιος καλείται να επιλέξει μεταφραστικό συνεργάτη για κλινικές μελέτες ή ιατρικά ιστορικά, συχνά χάνεται ανάμεσα σε προσφορές, διαφημίσεις και υποσχέσεις. Ορισμένα πρακτικά ερωτήματα βοηθούν να ξεχωρίσει κανείς τις πραγματικά κατάλληλες λύσεις:

- Υπάρχει ξεχωριστή ομάδα ή υπεύθυνος για ιατρικές μεταφράσεις, με αποδεδειγμένη εμπειρία σε κλινικές μελέτες ή σε συγκεκριμένες ειδικότητες
- Παρέχονται επικυρωμένες μεταφράσεις ή επίσημες μεταφράσεις όταν απαιτούνται, με σαφή ενημέρωση για τη διαδικασία και τον χρόνο παράδοσης
- Τηρούνται διαδικασίες προστασίας δεδομένων και εμπιστευτικότητας που να αντέχουν σε έλεγχο, και είναι διατεθειμένοι να τις περιγράψουν αναλυτικά
- Χρησιμοποιούν εργαλεία γλωσσαρίων και μεταφραστικών μνημών, και μπορούν να εξηγήσουν πώς εξασφαλίζουν ορολογική συνέπεια από έργο σε έργο
- Είναι σε θέση να προτείνουν ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα, ακόμη και αν αυτό σημαίνει να πουν «όχι» σε ανέφικτα αιτήματα

Τα παραπάνω δεν αποτελούν θεωρητικά κριτήρια. Στην πράξη, η απάντηση σε αυτά τα πέντε σημεία αντανακλά την ωριμότητα και την υπευθυνότητα ενός συνεργάτη.

Προσαρμογή στις τοπικές ιδιαιτερότητες και διεθνή συμβατότητα

Η ιατρική γλώσσα δεν είναι αποκομμένη από τον πολιτισμό και την τοπική πρακτική. Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, ορισμένοι όροι εξετάσεων, ονομασίες τμημάτων ή ασφαλιστικών φορέων έχουν δική τους πραγματικότητα, που δεν αντιστοιχεί πάντα σε ευθύγραμμες αγγλικές αποδόσεις. Ο μεταφραστής πρέπει να ξέρει πότε να κρατήσει τον ελληνικό όρο με επεξήγηση, πότε να χρησιμοποιήσει λειτουργικό αντίστοιχο και πότε να εξηγήσει μέσα στο κείμενο.

Σε μεταφράσεις πτυχίων ιατρικής και άλλων τίτλων σπουδών, για παράδειγμα, η ακριβής απόδοση βαθμίδων και τίτλων είναι κρίσιμη για διεθνή αναγνώριση. Ταυτόχρονα, όταν συνοδεύουν ιατρικά ιστορικά ή αιτήματα πρόσβασης σε θεραπεία στο εξωτερικό, η σαφήνεια αυτών των μεταφράσεων διασφαλίζει ότι ο γιατρός ή ο φορέας υποδοχής καταλαβαίνει ακριβώς το επίπεδο εκπαίδευσης ή τη θεσμική ιδιότητα του υπογράφοντος.

Στις μεταφράσεις ιστοσελίδων για ιατρικά κέντρα, κλινικές ή ερευνητικά ιδρύματα, το διακύβευμα δεν είναι μόνο η προβολή, αλλά και η επιστημονική ακρίβεια. Η περιγραφή κλινικών μελετών, παρεχόμενων θεραπειών, εξειδικευμένων εξετάσεων πρέπει να είναι απόλυτα συνεπής με τα πρωτόκολλα και την τρέχουσα επιστημονική γνώση, όχι απλώς να «ακούγεται ωραία» στο ξένο κοινό.

Όταν η μετάφραση γίνεται μέρος της θεραπευτικής διαδικασίας

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η μετάφραση δεν είναι απλώς συνοδευτικό έγγραφο, αλλά ουσιαστικό εργαλείο υποστήριξης της θεραπείας. Σκεφτείτε έναν ασθενή που φέρνει από το εξωτερικό αναλυτική αναφορά γενετικού ελέγχου, ή ένα πολύπλοκο πρωτόκολλο ανοσοθεραπείας, και ζητά από τον θεράποντα γιατρό στην Ελλάδα να το αξιολογήσει.

Η ποιότητα της μετάφρασης σε αυτήν την περίπτωση επηρεάζει άμεσα την κλινική απόφαση. Αν κάποια κρίσιμη λεπτομέρεια, όπως τα κριτήρια ένταξης ή αποκλεισμού, η ακριβής δοσολογία, η σειρά χορήγησης φαρμάκων ή οι γνωστές αλληλεπιδράσεις, αποδοθεί με ασάφεια, η απόφαση του γιατρού μπορεί να γίνει περισσότερο συντηρητική ή, χειρότερα, να βασιστεί σε ελλιπή πληροφόρηση.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι ιδιαίτερα χρήσιμη μια πιο άμεση επικοινωνία μεταξύ μεταφραστή και γιατρού. Μια σύντομη τηλεφωνική συζήτηση, ένα κοινό πέρασμα από τα πιο περίπλοκα σημεία, ακόμη και η χρήση σχολίων μέσα στο κείμενο για εναλλακτικές αποδόσεις, προσθέτουν επίπεδα ασφάλειας που δεν φαίνονται στην τελική μετάφραση, αλλά σώζουν από παρεξηγήσεις.

Η αξία της διαφάνειας και του επαγγελματισμού

Όσο κι αν αγαπά κανείς τη γλώσσα και την ιατρική, κανένα σύστημα δεν είναι αλάνθαστο. Το ζητούμενο είναι η ειλικρίνεια και η διαφάνεια. Στην πράξη, αυτό σημαίνει:

να επισημαίνονται αμφίσημα σημεία στον πελάτη

να τεκμηριώνονται επιλογές ορολογίας σε γλωσσάρια ή συνοδευτικά σημειώματα να ενημερώνεται ο πελάτης για περιορισμούς χρόνου που μπορεί να επηρεάσουν τον βαθμό ελέγχου να αναγνωρίζονται τα όρια της μετάφρασης σε σχέση με την ιατρική κρίση

Κανένα μεταφραστικό γραφείο δεν αντικαθιστά τον γιατρό, τον βιοστατιστικό ή τον νομικό. Ο ρόλος του είναι να μεταφέρει με πιστότητα, σαφήνεια και συνέπεια όσα αυτοί ορίζουν, σε γλώσσα που να γίνεται κατανοητή από εκείνους που πρέπει να δράσουν: ασθενείς, ερευνητές, αρχές, ασφαλιστικούς φορείς.

Κλείνοντας: η μετάφραση ως μακροπρόθεσμη επένδυση

Όσοι σχεδιάζουν κλινικές μελέτες, διαχειρίζονται ιατρικά αρχεία ή υποστηρίζουν ασθενείς σε διασυνοριακή φροντίδα, συχνά βλέπουν τη μετάφραση ως ένα ακόμη κόστος στο excel. Στην πράξη, η επένδυση σε σωστές ιατρικές μεταφράσεις επιστρέφει με πολλαπλάσια οφέλη:

λιγότερες καθυστερήσεις σε εγκρίσεις

λιγότερες απορρίψεις εγγράφων από Επιτροπές Δεοντολογίας μεγαλύτερη εμπιστοσύνη ασθενών και ερευνητών καλύτερη τεκμηρίωση για νομικές και ασφαλιστικές χρήσεις πιο ομαλή επικοινωνία με διεθνείς εταίρους

Σε μια εποχή όπου οι κλινικές μελέτες γίνονται όλο και πιο σύνθετες και οι ασθενείς κινούνται συχνότερα ανάμεσα σε συστήματα υγείας διαφορετικών χωρών, οι ιατρικές μεταφράσεις παύουν να είναι περιθωριακή υπηρεσία. Γίνονται κομμάτι της βασικής υποδομής της υγείας και της έρευνας. Όταν σχεδιάζονται με την σοβαρότητα που αξίζουν, τα αποτελέσματα φαίνονται, όχι μόνο στα κείμενα, αλλά [Μεταφράσεις Θεσσαλονίκη](#) και στις ζωές των ανθρώπων που αυτά αφορούν.